

Lluís Jou

KATALUNIAKO GENERALITATEKO HIZKUNTZA POLITIKARAKO ZUZENDARI NAGUSIA

■ ■ ■ Onartu du oraindik ere badaudela katalana sartu ez den eremu batzuk: justizia eta zinema edo ikus-entzunezkoak. Eta hori onartezina dela dio ■ ■ ■ Enpresaren munduan katalana sartzeko, akordioaren bidea hobesten du, baina zenbait kasutan zigorra bidezkoa dela uste du

«Bidezkoa da katalana erabiltzeari muzin egiten dion enpresa zigortzea»

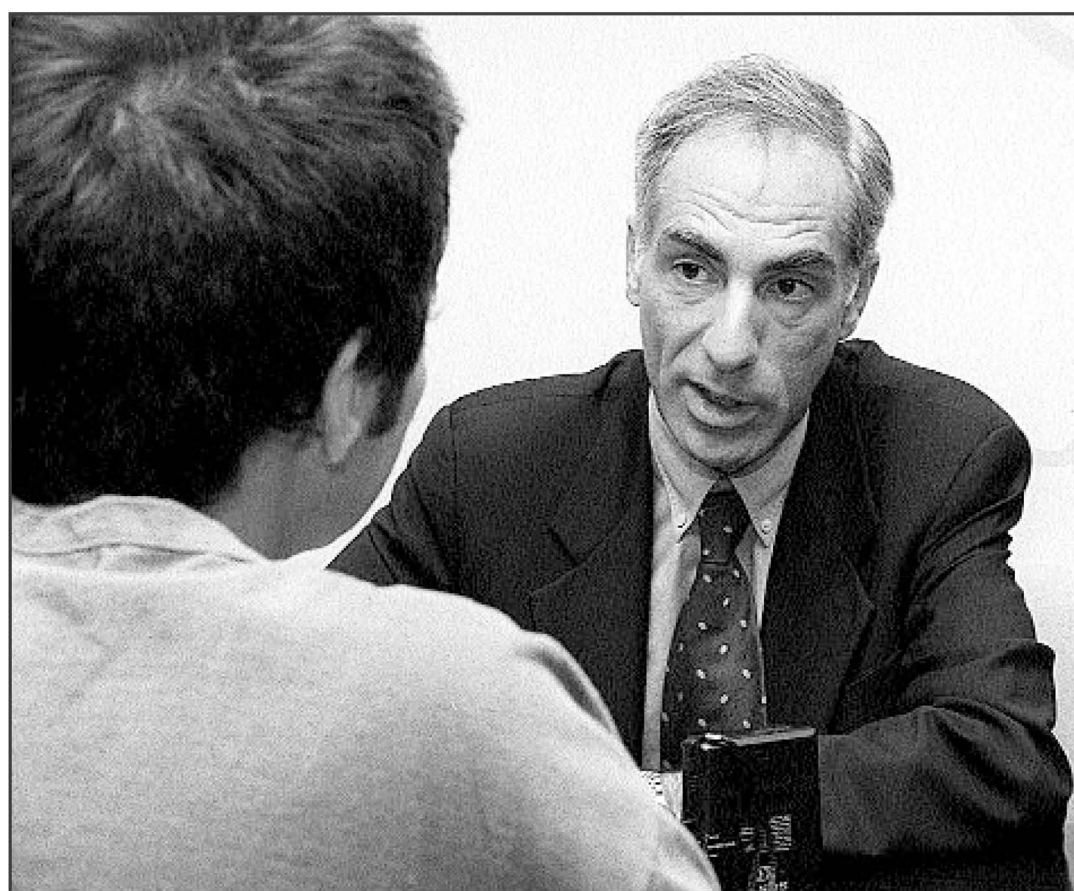
KATALUNIAKO Pirinioetan izandako lubizia hizpide genuela hasi zen elkarrizketa Kataluniako Gobernuako hizkuntz politikaren arduradun nagusiarekin, baina laster bideratu genuen hizkuntzaren arloa, ia automatikoki.

■ **18 hilabete igaro dira Katalanaren Legea indarrean sartu zenetik. Nola baloratzen duzue epe hori, eta lorpenak?**

Legearen helburua hau zen: ordurako lortutakoari eustea administrazio eta hizkuntza arloan, eta beste arlo batzuetan katalanaren presentzia bultzatzeko neurriak hartzea: enpresa munduan, komunikabide pribatuetan, eta kultur munduan. Azkenik, katalana erabiltzeko arautze zaharraren puntu batzuk aldatu zituen, erre-gistro eta notaritzetan katalanaren presentzia bermatzeko. Jakina, lege honen aplikazioa epe luzekoa denez, zaila da emaitzak epe laburrean atzematea. Hala ere, emaitza oso on batzuk ikusi ditugu. Esaterako, legearen bidez lortu da handitzea katalanaren erabilera notarioen dokumentuetan, eta baita bulego judizialean, batez ere jabetzaren erregistroetan.

■ **Komunikabideetan eta enpresetan ere aurreratu al da zerbait?**

Bai, emititzeko baimen berriek irratietan katalanaren erabilera areagotzea lortu da dekretu baten bidez. Horrela, une honetan irratien %60k denboraren erdia baino gehiago ari dira katalanez emititzen. Bestalde, enpresei dagokienez, ahalegin handia egiten ari gara haiekin, hitzarmenen bidez, katalanaren erabilera handitzeko. 30 hitzarmen baino gehiago sinatu ditugu, batzuk enpresa

CESAR MARTINEZ

espainiar oso garrantzitsuekin. Esaterako, Seat, Derby, Honda, El Corte Ingles, Telefonicaeta abarrek.

■ **Dena dela, zigorrak ere aurreikusten ditu legeak.** Bai, zenbait kasutan bidezkoa da zigortzea, esaterako araudiari muzin egiten dioten enpresa eta erakundeak. Hala ere, legeak duen eduki pedagogikoa gailentzen da. Ildo horretan, esan behar da, merkatu legearen irizpideetatik justifikatzen duela zigorra. Hau da, kontsumoaren inguruko zenbait arlotan zigorrak aurreikusten diren bezala —garbitasuna, segurtasuna...—, betiere kontsumitzaileen eskubideen babe-

hitzarmenaren bidez aurrera egiteari.

■ **Dena dela, zigorrak ere aurreikusten ditu legeak.**

Bai, zenbait kasutan bidezkoa da zigortzea, esaterako araudiari muzin egiten dioten enpresa eta erakundeak. Hala ere, legeak duen eduki pedagogikoa gailentzen da. Ildo horretan, esan behar da, merkatu legearen irizpideetatik justifikatzen duela zigorra. Hau da, kontsumoaren inguruko zenbait arlotan zigorrak aurreikusten diren bezala —garbitasuna, segurtasuna...—, betiere kontsumitzaileen eskubideen babe-

sean, bada, hizkuntzaren erabilaren arloan ere irizpide bera erabil liteke.

■ **Behin eta berriz Madrilgo komunikabide handiek eraso mediatiko handiak egiten dituzte Generalitateko hizkuntz politikaren kontra. Duela bi hilabete La Razon egunkari eskuindarraren lehen orrialdean ageri zen titulu hau izan daiteke adibide ona: «Brasilen 150.000 pertsona ari dira gaztelania ikasten; Pujolek Katalunian eragotzi egiten du ikastea».**

Tira, titular horren demagogia begi-bistan dago. Nahikoa da Bartzelonako kaleetan paseo bat ematea ohartzeko erabat faltsua dela. Katalunian askoz ere gehiago irakasten da gaztelania Brasilen baino. Eskola legeak behartzen du gaztelania katalana

bezainbeste denboran erabiltzera. Halaber, espainiar literatura eta beste irakasgai bat gaztelaniaz irakasten da. Horrez gain, unibertsitatean ere gaztelaniaren erabilera oso handia da, eta zer esanik ez masa komunikabideetan, liburuetan eta zineman. Haien presio mediatikoa logikoa da, ez bakarrik arrazoi ideologikoengatik, baita interes ekonomikoengatik ere, gaztelaniaren merkatuari eustea nahi baitute haiek ahalik eta denbora gehien.

■ **Aurkezpen ekitaldian adierazi zenuenez, beharrezkoa da horrelako lege batek herritarren onespina eta konplizitatea izatea. Baldintza horiek betetzen al dira?**

Batetik Kataluniako Parlamentuko diputatuaren %80k oniritzia eman zioten legeari. Baina, bestetik, guk ditugun inkesten arabera, hizkuntza politika da gizarteak hobekien baloratzen duen Gobernuaren arloa. Hori lortzeko derrigorrezkoa da ama hizkuntza gaztelania dutenak, populazioaren %50 inguru, ados egotea gure politikarekin, eta haien artean ere gehiago handia dira gure politikaren alde daudenak. Ageri den gatazka kutsua hedabideek era interesatuan islatzen dute, kalean ez baitago batere gatazkarik.

■ **Katalanaren erabilera oraindik ere ageri dira puntu ahulak ezta?**

Bai, jakina, eta zuzendu beharra dago, hizkuntza politika batek ezin baitu utzi eremu bakar bat ere normalizatu gabe. Hedabideen kasuan, telebistan audientziaren %30 inguru da katalana; prentsa idatzian pixkat gutxiago; liburugintzan ere antzera... Arlo ilunenak zinema eta justizia administrazioa dira, %2 eta %3tik beheti gaude, eta hori onartezina da.

■ **Nola ikusten duzu katalanaren egoera Frantziako administraziopean den eremuan?**

Azken urteotan jarrera aldaketa batzuk izan dira. Esaterako, Perpinyako alkatteak ikasi egin du katalana, eta erabili egiten du agerraldi publikoetan. Bide seinaleak ere hasi dira ele bietan jarritzen, eta helduei katalana irakasten hasi dira. Badira elementu baikorrak, eta lotuta daude batez ere gero eta gehiago Bartzelona ikusten dutelako haiek ere beren hiri-buru gisa, Montpellier baino gehiago zenbait kasutan.

Iñaki Petxarroman
BARTZELONA